

EU-KOMMISSIONEN BAG KULISSERNE

**JENS BLOM-HANSEN
INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET**

25. AUGUST 2020

**INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET**

JENS BLOM-HANSEN
PROFESSOR

PROGRAM

- EU's politiske system
- Fokus på Kommissionen
 - Opgaver
 - Opbygning
- Hvordan styres Kommissionen internt?
- Ursula von der Leyen-Kommissionen
 - Status efter de første 9 måneder
- Afslutning

EU'S POLITISKE SYSTEM

MAGTENS TREDELING

I Danmark:

- Dømmende magt: Domstolssystemet
- Lovgivende magt: Folketinget
- Udøvende magt: Regeringen

Hvad med EU?

EU'S DØMMENDE MAGT

EU-Domstolen:

- En dommer pr. medlemsstat
- Fortolker EU's lovgivning
- Sikrer ensartet anvendelse af EU's love i alle medlemsstater

EU-Domstolen

EU'S LOVGIVENDE MAGT

Ministerrådet:

- Medlemslandenes kammer
- 27 medlemmer

Europa-Parlamentet:

- Befolkningernes kammer
- 705 medlemmer

Ministerrådet

Europa-Parlamentet

MINISTERRÅDET

Sammensætning

- Repræsenterer medlemsstaterne ("EU's senat")

Organisation

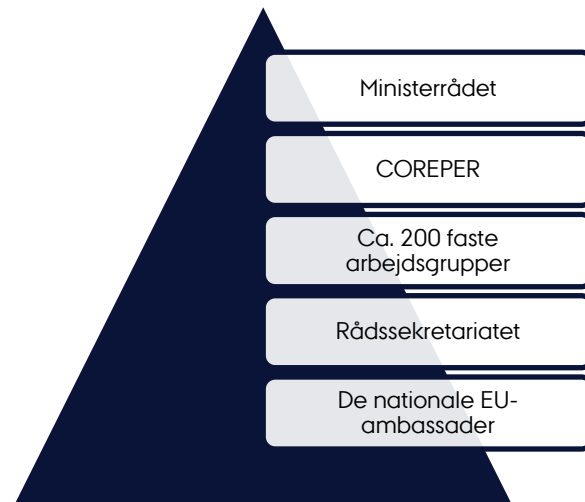
- Hver medlemsstat har én plads
- Skiftende formandskab
- Mødes i udvalg ("rådsformationer") (ingen plenum)
- Møder forberedes af Coreper, faste arbejdsgrupper, EU-ambassaderne og Rådssekretariatet

Beslutningsregel:

- 55% af medlemsstaterne
- 65% af EU's indbyggere

Opgaver

- Lovgivning

Formandskab for Ministerrådet

Kroatien	Januar-Juni	2020
Tyskland	Juli-December	2020
Portugal	Januar-Juni	2021
Slovenien	Juli-December	2021
Frankrig	Januar-Juni	2022
Tjekkiet	Juli-December	2022
Sverige	Januar-Juni	2023
Spanien	Juli-December	2023
Belgien	Januar-Juni	2024
Ungarn	Juli-December	2024
Polen	Januar-Juni	2025
Danmark	Juli-December	2025

Rådsformationer:

- Almindelige anliggender
- Udenrigs anliggender
- Økonomi og finans
- Retlige og indre anliggender
- Beskæftigelse og socialpolitik
- Konkurrenceevne
- Landbrug og fiskeri
- Miljø
- Transport og energi
- Uddannelse og kultur

EUROPA-PARLAMENTET

Sammensætning:

Repræsenterer EU's borgere ("EU's folkelige kammer")

Organisation:

705 medlemmer (efter Brexit)

Store lande har fleste pladser

Valg hvert 5. år

20 stående udvalg

Politiske partier ("partigrupper")

Beslutningsregel: Simpelt flertal

Opgaver:

Lovgivning

Føre kontrol med Kommissionen

Member State	Current distribution of seats	New Distribution	Difference
Germany	96	96	=
France	74	79	+5
United Kingdom	73	-	-73
Italy	73	76	+3
Spain	54	59	+5
Poland	51	52	+1
Romania	32	33	+1
Netherlands	26	29	+3
Greece	21	21	=
Belgium	21	21	=
Portugal	21	21	=
Czech Republic	21	21	=
Hungary	21	21	=
Sweden	20	21	+1
Austria	18	19	+1
Bulgaria	17	17	=
Denmark	13	14	+1
Slovakia	13	14	+1
Finland	13	14	+1
Ireland	11	13	+2
Croatia	11	12	+1
Lithuania	11	11	=
Slovenia	8	8	=
Latvia	8	8	=
Estonia	6	7	+1
Cyprus	6	6	=
Luxembourg	6	6	=
Malta	6	6	=
TOTAL	751	705	

EU'S UDØVENDE MAGT

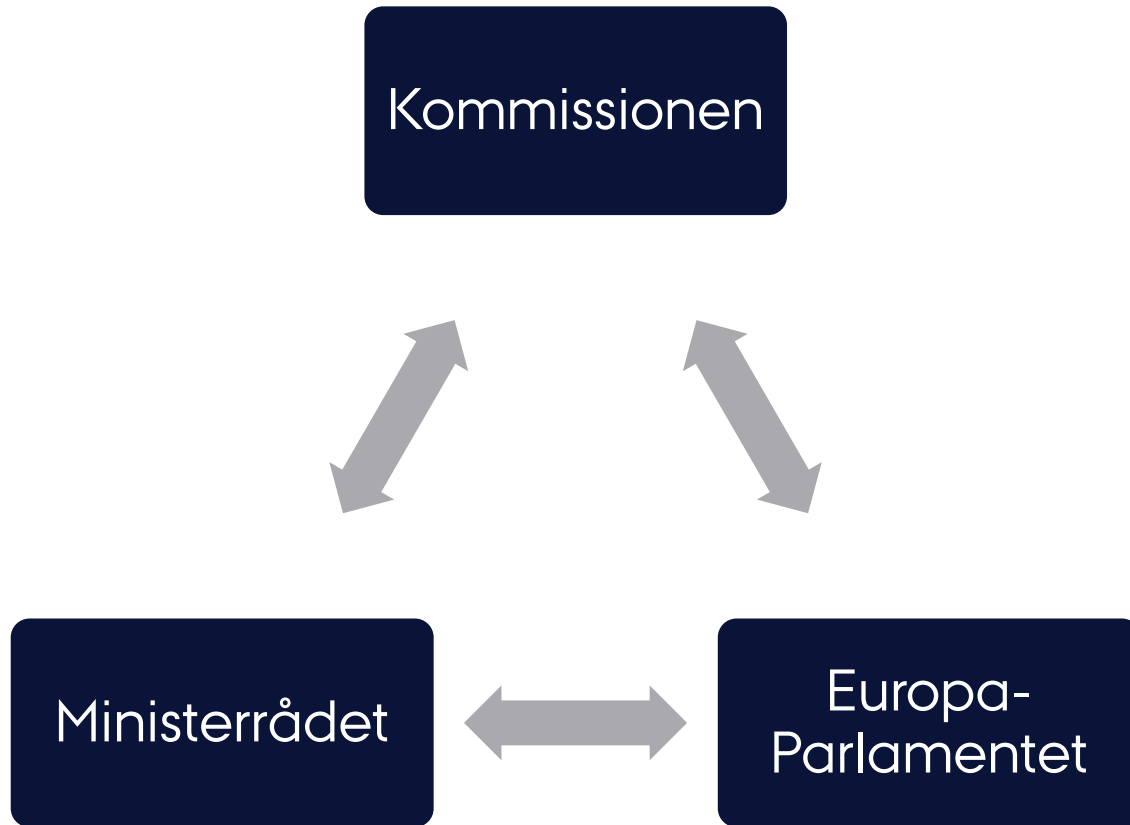
EU-Kommissionen:

- 27 kommissærer
- 33.000 ansatte
- Udskiftes hvert 5. år (efter EP-valg)

EU-Kommissionen

HVORDAN SPILLER INSTITUTIONERNE SAMMEN?

Hvordan laver EU love?

- EU-Kommissionen laver forslaget
- Ministerrådet og Europa-Parlamentet beslutter

FOKUS PÅ KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS GRUNDLÆGGENDE STRUKTUR

Organisation

Politiske del: Kollegiet af kommissærer (incl. kabinetter)

Administrative del: General-direktoraterne

Beslutningsregel

Simpelt flertal

Opgaver

Lovgivning

Udøvende magt (undt. praktisk iværksættelse af EU-politik)

Offentlig anklager ("Traktatens vogter")

Ekstern repræsentant (især før Lissabon-traktaten)

HVORDAN STYRES KOMMISSIONEN INTERNT?

Udgangspunkt:

- Et fragmenteret system
- Et kollegium

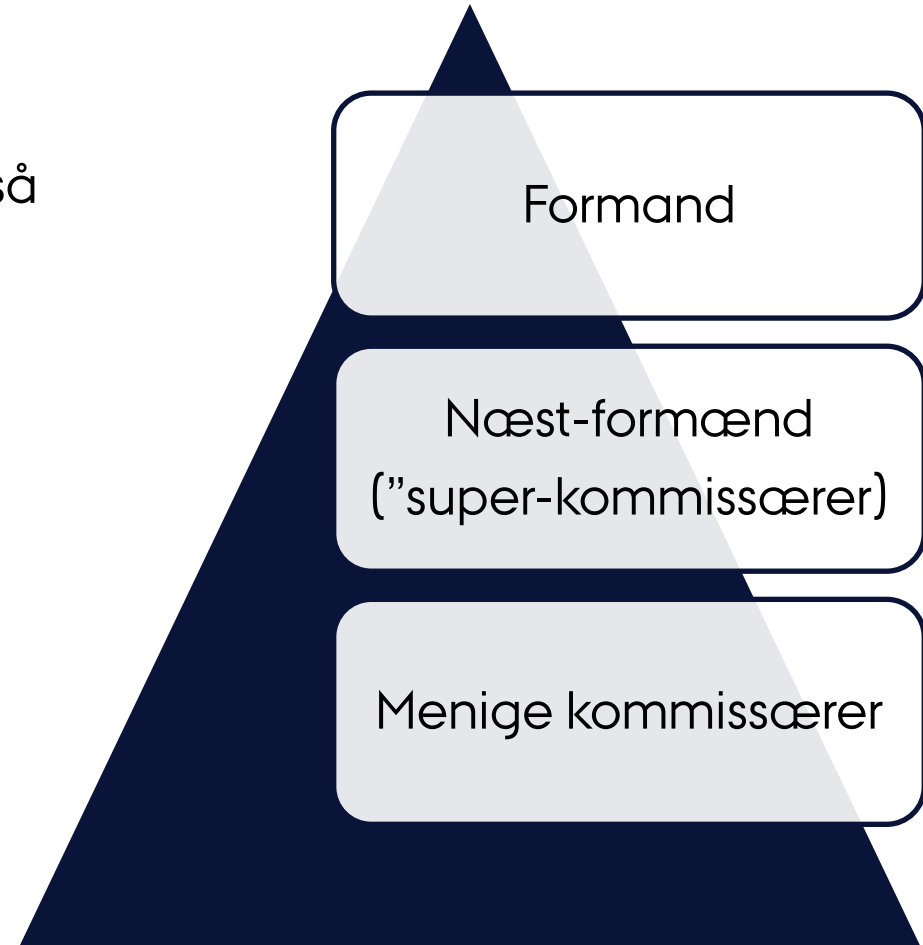
”PRÆSIDENTIALISERING” AF KOMMISSIONEN

Formandens formelle kompetencer:

- Beslutter Kommissionens interne organisation, så den ”fremtræder sammenhængende, effektivt og som et kollegium”
- Udnævner næstformænd
- Kan afskedige kommissærer

Uformel hierarkisering:

- Næst-formænd som ”super-kommissærer”
- Styrkelse af general-sekretariatet

URSULA VON DER LEYEN'S KOMMISSION

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET

JENS BLOM-HANSEN
PROFESSOR

URSULA VON DER LEYEN'S KOMMISSION

Tiltrådte: 1. december 2019

Dårlig start – i to omgange...

Imponerende start – i to omgange...

TO DÅRLIGE STARTER

1. Forsinket tiltræden

- Godkendelse af kommissærholdet i Europa-Parlamentet
- Engelsk kommissær?

2. Corona-krisen

- Taget på sengen

TO IMPONERENDE STARTER

1. "Green deal" præsenteret 11. december

- Den helt store forventning til von der Leyen
- Opfølgning på valget til Europa-Parlamentet i maj 2019 ("klima-valget")
- Europa som klima-neutralt kontinent i 2050

2. Økonomisk genopretning efter Corona-krisen

- Budgetforliget i juli 2020: Nyt budget + historisk genopretningspakke ("next generation EU")
- (pengepolitik)
- Konkurrencepolitik (fleksibel administration af statsstøttereglerne)
- Finanspolitik (fleksibel administration af vækst- og stabilitetspagten)

AFSLUTNING

AFSLUTNING

- Kommissionen: En helt central spiller i EU-politik
 - Dagsordenssætter – sammen med medlemsstaterne (fx Green deal, fx budgetforliget)
 - Den formelle beslutningsproces: Initiativretten
 - Iværksættelse af politik: Opfølgende regler
 - Overvågning af medlemsstaternes håndtering af EU-reglerne ("Traktatens vogter")

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN!

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET

JENS BLOM-HANSEN
PROFESSOR

